

“La meva primera novel·la sorgeix d’un pòsit d’idees, històries, sensacions”

Carles Terès (Barcelona, 1962), dissenyador gràfic, viu i treballa entre Torredarques (el Matarranya) i Alcanyís (el Baix Aragó), des del 1993. *Licantropia*, guanyadora del premi Guillem Nicolau del Govern d’Aragó, és la seva primera novel·la. L’ha publicada Edicions de 1984. Carles Terès és franjatí pels quatre costats: la mare, de Queretes, al Matarranya i el pare, d’Estopanyà, a la Ribagorça.

—És viu en la mitologia popular del Matarranya, on situeu la novel·la, el fenomen de la licantropia i el dels llobaters, persones que tenien el do d’entendre’s amb el llops i deslliurar pastors i mercaders dels seus atacs?

—De llobaters, no. De llops, sí. De la licantropia, tampoc. Excepte la llegenda de la Samarreta, a la qual jo atribueixo per primer cop la licantropia, com a explicació.

—On heu trobat llobaters?

—A partir de l’article “El suposat llobater i bruixot de la Garrotxa”, publicat pel naturalista Josep Maria Massip a la revista *Mètode*, article que cito al llibre. El suposat llobater, Pere Torrent, del poble de les Encies, a les Planes d’Hostoles, va ser penjat al segle XVII.

—El marc geogràfic és precís, però canvieu el nom dels topònims on situeu l’acció, no els del voltant. Per què?

—Per tenir llicències literàries. Per inventar-me camins o fer una carretera més dolenta del que és, si em convé.

—La trama consisteix a fer arribar fins als nostres dies els descendents d’un llobater, i a fer pensar el lector en la possibilitat que alguns dels protagonistes pateixin de licantropia. Però sense que la licantropia, o la por de l’home mig llop, formi part del llegari popular.

—No hi és, no. La gent no té en compte el tema dels llops. És com una anècdota més.

—Les diverses línies argumentals situades al present es van creuant al llarg de la novel·la i a més les feu precedir d’una història situada al passat. Per a ser la primera novel·la, heu volgut demostrar que jugàveu a fons, com a novel·lista.

—Sí. És una novel·la que he anat covant molt de temps. Hi ha un pòsit d’històries, contes, sensacions, idees, que hi he acabat absorbint. També hi ha molta presència de la quotidi-

Carles Terès publica la novel·la *Licantropia*, situada al Matarranya, en Edicions de 1984.

anitat. M’interessava molt retratar la vida quotidiana. Però perquè el lector em seguís, perquè la novel·la no fos anodina, calia mantenir un cert misteri. Diversos misteris o enigmes que apareixen al llarg del relat i que he intentat que tots tinguessin una explicació. No he volgut estafar el lector. El final és obert, però tots els misteris hi estan explicats.

—El fet més destacat de la vida quotidiana al Matarranya deu ser, com aprofitau per a construir la trama i donar-hi versemblança, la mobilitat. Hi ha una mobilitat constant de poble a poble i un anar i tornar cíclic de la gent que treballa fora i hi torna a temporades.

—Sí. Són pobles petits i molts viuen en un d’ells i treballen a l’altre. Fins i tot els qui viuen de l’agricultura. I quan, els caps de setmana i les vacances, tornen els qui viuen fora, llavors omplen els pobles, com diuen. El contrast és molt fort. En un poble hi pot haver deu cases obertes entre setmana,

i amb jubilats, i el cap de setmana el poble és ple.

—Com heu afrontat el tractament de les varietats dialectals?

—La meua idea ha estat de fer una novel·la en estàndard i que en els diàlegs, una persona que conegui el territori, pugui saber de quin lloc concret és la persona. Hi ha diferència entre la gent de Capçades de la novel·la, que parlen més tortosí, i la Pobla, que parlen més morellà. La dona del protagonista s’ha format a Barcelona i ja no parla igual que la seva mare. El protagonista es de Barcelona i se li ha encomanat algun dialectalisme. No volia que el dialectalisme fos protagonista de la novel·la, sinó una pinzellada més. Tampoc que en fos la llengua.

—En les descripcions del paisatge la temptació devia ser de deixar-vos-hi anar, no?

—De tot. Primer m’hi submergia i un cop escrites les descripcions vaig veure que n’hi havia un excés, que moltes no aportaven res. Quan les fas penses que totes són rellevants, però quan ho llegeixes te les saltes perquè el que t’interessa és saber què passarà a la propera situació. I sí, n’he eliminat moltes.

Lluís Bonada